

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	30405 Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.06.2024 р.

Справа № 1004/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Сминтина Олена Валентинівна – головуєчий,

Афанасьєва Людмила Василівна,

Філоненко Наталія Георгіївна,

Філатова Оксана Степанівна,

Федик Тамара Олександрівна,

Соколовський Олег Леонідович,

Романенко Олена Віталіївна,

Лиман Ігор Ігорович,

Кравченко Олександр Васильович,

Гудманян Артур Грантович,

Виткалов Сергій Володимирович,

Бутченко Тарас Іванович,

Бондаренко Олександр Сергійович,

Луцак Світлана Миколаївна,

за участі запрошених осіб:

Король Ігор Іванович, Бідзіля Юрій Михайлович – представник ЗВО,

Галас Алла Михайлівна – гарант ОП,

Вірченко Тетяна Ігорівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	30405
Назва ОП	Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма має сформульовані цілі, які відповідають місії закладу вищої освіти - «здійснити підготовку нової генерації фахівців, здатних забезпечити позитивні зміни в економіці регіону, професіоналів, які вміють комплексно поєднувати дослідницьку та підприємницьку діяльність». Крім того, розробники освітньої програми увиразнили цілі ОП відповідно до запитів регіону, викликів сучасного ринку праці й запропонували таке формулювання: "освітня програма орієнтована на здобуття здобувачами професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у сфері літературної творчості, інформаційної, документознавчої й культурно-просвітницької діяльності, науково-дослідної роботи". Розробники програми під час визначення фокусу ОП уточнили і доповнили формулювання, яке пропонує Стандарт ("аналіз, творення і оцінювання письмових текстів різних жанрів і стилів"), зокрема - "конкурентоздатного фахівця, який володіє базовими знаннями в галузі професійно орієнтованих гуманітарних наук в обсязі, необхідному для здійснення науково-дослідної, інформаційної й документознавчої діяльності, міжкультурної комунікації; здатний застосовувати сучасні інформаційні технології в дослідницькій і професійній діяльності". Як видно, ОП орієнтована на те, щоб підготувати фахівця, здатного аналізувати і створювати тексти - під час провадження наукових досліджень, створювати, редагувати документи (тексти) у будь-якій галузі економіки, під час перекладу чи провадження літературної діяльності. Водночас програма має компоненти, які виходять за межі власне спеціальності 305 "Філологія" і представлені у назві ОП - як "...документознавство та інформаційна діяльність". Отже, освітня програма немає чітко сформульованих цілей, вони розмиті між формулюванням основного фокусу ОП, орієнтацією ОП та особливостями програми.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Як свідчить звіт самооцінювання, проектна група залучає до роботи представників ринку праці, випускників, здобувачів - через систему рецензування ОП, обговорення перспектив розвитку ОП у межах Ради роботодавців ЗВО, розширених круглих столів та ін. Такі форми співпраці є традиційними для українського освітнього простору. Заклад вищої освіти може увиразнити і розширити ці форми співпраці, зокрема, ввести представника ринку праці, випускника, здобувача до проектної групи, розробивши систему гостьових лекцій у межах ОП, залучати представників ринку праці, наприклад письменників, редакторів, журналістів тощо, до викладання окремих дисциплін, запланувати і проводити зустрічі із стейкхолдерами з відповідною фіксацією винесених пропозицій. Крім

того, ЗВО варто подати усі внесені пропозиції у вигляді таблиці, яка систематизує проведену роботу у контексті співпраці із представниками ринку праці.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Як свідчить звіт самооцінювання, розробники врахували досвід розвитку освітніх програм РДГУ, Волинського національного університету ім. Лесі Українки та НУ «Острозька академія», Українського католицького університету, Управління культури і туризму Рівненської міської ради, Рівненського обласного краєзнавчого музею, Рівненської обласної філармонії та ін., вочевидь, саме тому цілі та програмні результати навчання за цією ОП були сформульовані доволі широко, а відповідні освітні компоненти орієнтовані на здобуття компетентностей, яких потребує фахівець чи то у науково-дослідницькій роботі, чи то у офісній-документознавчій діяльності, чи то у літературній діяльності, чи то у редакторській діяльності. В Україні існують освітні програми чітко сфокусовані на підготовку фахівців з літературної творчості, науково-дослідницької діяльності чи діяльності, пов'язаною із роботою із документами, ОП "Українська мова і література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність". Заклад вищої освіти не надає чітких та аргументованих відповідей щодо основного фокусу та орієнтації освітньої програми. А надалі документи свідчать або про некоректно сформульовані фокус, орієнтацію, особливості ОП, або про наявність міждисциплінарного складника: частина - українська мова і література, літературна творчість відповідає Стандарту вищої освіти для спеціальності 035 Філологія, частина - документознавства та інформаційна діяльність - має розмитий фокус. ГЕР рекомендує проєктній групі до початку 2024-2025 навчального року провести широке обговорення освітньої програми та визначити її фокус, орієнтацію, особливості, чітко сформулювати цілі ОП, увиразнити кореляцію мети, фокусу, цілей, орієнтації ОП.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітні компоненти ОП дають можливість досягнути програмних результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня (Наказ №869 від 20.06.2019): зокрема, лінгвістичні компетентності формуються ОК 5, ОК 6, ОК7, ОК12, ОК15, ОК16, ОК17, ОК18, ОК21, ОК23, ОК27 (загальна кількість кредитів - 66,5), літературознавчі - ОК8, ОК10, ОК11, ОК13, ОК14, ОК24, ОК25 (загальна кількість кредитів - 61,5), компетентностей, пов'язаних і провадженням літературної діяльності ОК8, ОК11/Є ОК19ЄЖ ОК24, ОК31 (загальна кількість кредитів - 19,5), провадження діяльності у сфері документообігу ОК4, ОК18, ОК20, ОК21, ОК30 (загальна кількість кредитів - 17,5). Аналіз робочих програм засвідчує, що тематику окремих ОК варто уточнювати і оновлювати відповідно до актуальних тенденцій розвитку науки та досліджень.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» та Стандарту вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія. Обсяг вибіркової частини - 60 кредитів (25 % загальної кількості кредитів ЄКТС) згідно з пп. 15 п. 1 ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту». Вибіркова частина складається із 12 кредитів циклу загальної підготовки і 48 кредитів дисциплін циклу професійної підготовки. Лінгвістичні компетентності формуються ОК 5, ОК 6, ОК7, ОК12, ОК15, ОК16, ОК17, ОК18, ОК21, ОК23, ОК27 (загальна кількість кредитів - 66,5), літературознавчі - ОК8, ОК10, ОК11, ОК13, ОК14, ОК24, ОК25 (загальна кількість кредитів - 61,5), компетентностей, пов'язаних і провадженням літературної діяльності ОК8, ОК11/Є ОК19ЄЖ ОК24, ОК31 (загальна кількість кредитів - 19,5), провадження діяльності у сфері документообігу ОК4, ОК18, ОК20, ОК21, ОК30 (загальна кількість кредитів - 17,5). ОП робить акцент на якісній практичній підготовці і передбачає чотири види практики (фольклорна, діалектологічна, документознавча та творча).

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти ОП - обов'язкові (у тому числі 4 види практики) та вибіркові - збалансовані, взаємопов'язані, орієнтовані як на загальну, так і на професійну підготовку здобувача освіти. Цикл

загальної підготовки охоплює 15 освітніх компонентів (44 кредити відповідно до опису ОП), 13 ОК (112 кредитів відповідно до опису ОП). Водночас вивчення змісту ОК засвідчує, що частина із них містить тематику і завдання, які є професійно орієнтованими (зокрема, ОК11 Аналіз художнього твору, ОК 24 Історія української літературної критики та ін.)

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній галузі, це підтверджується як описом ОП (розділ 3), так і аналізом освітніх компонентів, орієнтації, фокусу та особливостей ОП, відображених в описі освітньої програми. Зміст ОП відповідає галузі оз Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.01 Українська мова і література. ОП не є міждисциплінарною, як вазано у наданих закладом вищої освіти документах. Однак ГЕР зауважує, що формулювання у назві ОП "...документознавства та інформраційна діяльність" відповідає спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, і рекомендує проєктній групі уточнити зміст освітньої програми до початку 2024-2025 навчального року у новій редакції освітньої програми.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОП передбачає та відповідні нормативні документи закладу вищої освіти дають можливість здобувачу сформувати індивідуальну освітню траєкторію - не тільки через вільний вибір дисципліни, але й завдяки вільному вибору місця практики, теми курсової роботи та ін. Проходження практики регулюється Положенням про практику студентів, затвердженим Вченою радою закладу вищої освіти (протокол №3 від 23.02.2017). ГЕР звертає увагу закладу вищої освіти на те, що бази практик варто регулярно оновлювати, під час їх добру враховувати запити ринку праці та індивідуальних вибір здобувачів.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Аналіз ОП, відомостей самооцінювання та ін. документів дав можливість переконатися, що здобувач може здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності - у межах ОК є практикоорієнтовані завдання, ОП передбачає 4 види практик (2 - навчальні, 2 виробничі).

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Здобувачі освіти мають можливість набути соціальні навички як у межах опанування освітніх компонентів, так і у межах позааудиторної роботи, зокрема гуртків «Історія українського мовознавства на Закарпатті», «Діалектологічні студії», «Ономастичні студії», «Актуальні напрями сучасної лінгвістики», «Літературні обрії», «Лексикографічний практикум», а також діяльності студентського самоврядування, роботи Центру гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації та працевлаштування, різних заходів культурно-масових заходів та ін. Це дає можливість досягнути поставлених ОП цілей.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та її освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів освіти: аудиторних годин - 48,5% від загальної кількості (цикл загальної підготовки) і 46,7% (цикл професійної підготовки).

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка за дуальною формою освіти не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ЗВО розроблені та оприлюднені чіткі правила прийому, вони не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Специфічні особливості прийому саме на цю ОП відсутні. Правила прийому на навчання враховують нормативну базу України з цього питання.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти діє Положення про порядок визнання (перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>). Прикладів застосування норм цього документу за цієї ОП не було.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти діє Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/ або інформальної освіти (введено наказом ректора від 19.12.2023 р.) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>). Як фіксує звіт ЕГ, здобувачі освіти ознайомлені із цим документом. прикладів застосування його норм на цій ОП не зафіксовано.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання є студентоорієнтованими, відповідають засадам академічної свободи, а також заявленим у ОП цілям та програмним результатам.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Усі учасники освітнього процесу своєчасно отримують доступ до інформації про цілі, завдання та програмні результати навчання, а також порядок і критерії оцінювання ОК. Водночас ГЕР зауважує, що робочі програми повинні містити критерії оцінювання кожного виду роботи у межах навчальної дисципліни.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Заклад вищої освіти надає можливість для поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП - через вивчення окремих ОК, роботу у наукових гуртках, участі у роботі конференціях та ін. ГЕР як успішний приклад такого поєднання відзначає - інтерактивну карту українських діалектів (Головна | Інтерактивна карта діалектів України (dialectmap.org)).

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Педагогічні працівники регулярно оновлюють зміст освітніх компонентів на основі актуальних наукових досягнень у філологічній галузі. Звіт ЕГ фіксує окремі випадки невчасного оновлення змісту освітніх компонентів. ГЕР рекомендує закладу вищої освіти врахувати це, й рекомендує регулярно перед початком навчального року оновлювати зміст освітніх компонентів.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Навчання, викладання та наукові дослідження у закладі вищої освіти загалом та у межах реалізації освітньої програми здійснюються на засадах інтернаціоналізації - у межах участі у наукових конференціях, гостьових лекцій, закордонних стажувань та інших видів роботи, а також у межах викладання окремих освітніх компонентів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У закладі вищої освіти діє Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>), яке передбачає модульне контрольне оцінювання й накопичення рейтингових балів за навчально-пізнавальну діяльність. Водночас ГЕР зауважує, що робочі програми навчальних дисциплін повинні містити критерії оцінювання кожного виду роботи, з цими критеріями здобувачі освіти повинні бути ознайомлені на початку вивчення дисципліни.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам Стандарту вищої освіти для спеціальності 35 Філологія (освітній рівень - бакалавр).

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти діє Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в УжНУ (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>), яким визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів. Здобувачі освіти з цими правилами ознайомлені, а також знають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ГЕР відзначає, що стандарти закладу вищої освіти у сфері академічної доброчесності регулюються такими документами, як Етичний кодекс ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>) та Положення про академічну доброчесність в ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>).

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, які залучені до реалізації ОП, у цілому відповідає визначеним у програмі цілей та програмних результатів. Водночас ГЕР, вивчивши надані матеріали, рекомендує посилити публікаційну активність науково-педагогічних працівників у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus, Web of Science, фахових виданнях України та ін. .

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти сформована система заходів, які регулюються Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)... (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/46615>), і дають можливість проводити конкурсний добір викладачів на засадах академічної доброчесності та прозорості.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

У закладі вищої освіти сформоване таке освітнє і наукове середовище, яке дає можливість залучати роботодавців до освітнього процесу. У межах цієї ОП роботодавці залучені до обговорення і моніторингу ОП, гостьових лекцій, проведення практик та ін.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять (майстер-класів, гостьових лекцій) представників ринку праці.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Заклад вищої освіти створює такі умови, які сприяють професійному розвитку викладачів, - через стажування у зарубіжних чи українських ЗВО, участь у конференціях та ін.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У закладі вищої освіти діє Положення про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «УжНУ» та ін. документи, які регулюють питання оцінювання досягнень викладачів і сприяють формуванню такого освітньо-наукового простору, в якому стимулюється розвиток і вдосконалення викладацької майстерності науково-педагогічних працівників.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Заклад вищої освіти створює і розвиває таку матеріально-технічну базу, навчально-методичне забезпечення, які дають можливість досягнути програмних результатів навчання у межах цієї ОП.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

У закладі вищої освіти сформовані умови, які забезпечують вільний доступ до інформаційних ресурсів та інфраструктури, необхідних для навчання, викладання чи провадження наукової діяльності, - як для здобувачів, такі для науково-педагогічних співробітників.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним і сприяє задоволенню потреб та інтересів здобувачів

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

У закладі вищої освіти сформоване середовище, в якому здобувачі освіти можуть гарантовано отримати освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами. На цій ОП таких осіб немає.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти діє Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти, учасники освітнього процесу з ним ознайомлені, процедури і політика розв'язання конфліктних ситуацій чіткі та зрозумілі.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

У закладі вищої освіти діє Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>), ЗВО дотримується процедур і правил, визначених цим документом.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

У закладі вищої освіти сформовано систему, яка дає можливість здобувачам освіти вносити пропозиції щодо розвитку ОП, її змістового наповнення та ін. Позиція здобувачів враховується. ГЕР рекомендує ввести до складу проектної групи здобувача та / або випускника ОП з урахуванням основного фокусу ОП, що дасть можливість цю роботу провадити системно.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до моніторингу ОП - через обговорення, надання баз практик та інших форм партнерства і співпраці. ГЕР рекомендує ввести до складу проектної групи представника ринку праці з урахуванням основного фокусу ОП, що дасть можливість цю роботу провадити системно.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

У закладі вищої освіти робота з випускниками є системною, створено Міжнародну асоціацію випускників (https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-int_alum_assoc), проводить опитування випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти діє Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>), яке регулює питання вчасного реагування на виявлені недоліки. ОП переглядалася проектною групою кілька разів. ГЕР констатує, що ОП потребує перегляду і оновлення відповідно до рекомендацій, наданих за Критерієм 1.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація первинна.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В академічній спільноті закладу вищої освіти сформоване середовище, яке сприяє постійному розвитку освітньої програми та успішної її реалізації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У закладі вищої освіти впроваджені чіткі та зрозумілі правила і процедури щодо прав та обов'язків учасників освітнього процесу, вони оприлюднені на відповідних офіційних інформаційних ресурсах.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Заклад вищої освіти вчасно оприлюднює проєкт ОП або зміни до ОП на офіційному сайті - з метою отримання зауважень та пропозицій.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Заклад вищої освіти вчасно оприлюднює на офіційному вебсайті достовірну інформацію про освітню програму, це дає можливість усім зацікавленим особам долучитися до моніторингу ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

ГЕР рекомендує проєктній групі до початку 2024-2025 навчального року провести широке обговорення нової редакції ОП з залученням представників академічної спільноти з тих закладів вищої освіти, в яких є ОП відповідного спрямування (літературна творчість, документознавство, українська мова і література), випускників ОП, здобувачів ОП, представників ринку праці за відповідними профілями, систематизувати пропозиції та внести зміни та затвердити нову редакцію ОП. Під час перегляду ОП зважити на складник «Документознавство та інформаційна діяльність» та його відповідність / не відповідність спеціальності, спеціалізації, цілям, меті, предметній галузі, фокусу та орієнтації ОП. За потреби - розглянути: 1) уточнення назви освітньої програми, напр., Українська мова і література та літературна творчість - як ОП, яка розвиватиметься у межах спеціалізації 035.01 - українська мова і література, спеціальності 035 Філологія; 2) уточнення фокусу ОП, напр., впровадження освітньої програми як міждисциплінарної, в якій гармонійно, відповідно до нормативних документів, будуть представлені спеціальність 035 Філологія, спеціалізації 035.01 - українська мова і література, та спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа. Розробити та запровадити у межах ОП систему гостьових лекцій, які будуть враховувати цілі та програмні результати ОП та залучати до їх проведення представників ринку праці. Системно оновлювати тематику ОК, списки рекомендованої літератури - з урахуванням сучасних актуальних тенденцій розвитку мовознавства, літературознавства, фольклористики. Регулярно (не менше 2 разів на рік) проводити обговорення та моніторинг ОП з залученням представників ринку праці, академічної спільноти, випускників та здобувачів, результати моніторингу та запроваджені зміни відображати на сайті ОП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

ГЕР рекомендує: 1) уточнити перелік професій у розділі "Придатність до працевлаштування" опису ОП; 2) провести широке обговорення ОП і затвердити до початку 2024-2025 навчального року нову редакцію із урахуванням висловлених рекомендацій від представників академічної спільноти, представників ринку праці, випускників і здобувачів; 3) регулярно переглядати перелік пропонованих вибіркового компонентів з урахуванням запитів здобувачів, випускників та академічної спільноти ЗВО; 4) у підпункті Структурно-логічна схема ОП чітко визначити освітні компоненти, які відображають основний фокус програми - для складника "Українська мова і література", для складника - "Літературна творчість", для складника "Документознавство та інформаційна діяльність" (для останнього - з урахуванням широкого обговорення нової редакції ОП і ухваленого проєктною групою рішення); 5) регулярно оновлювати бази практик відповідно до орієнтації ОП, запитів здобувачів і можливостей регіонального ринку праці, а також з урахуванням фокусу ОП та її окремих складників.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

ГЕР рекомендує: 1) розвивати зовнішню та / або внутрішню академічну мобільність у межах ОП; 2) розвивати досвід зарахування результатів неформального та/або інформального навчання у межах ОП.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

ГЕР відзначає як успішний приклад поєднання навчання і проведення наукових досліджень створення інтерактивної карти діалектів та залучення студентів до її поповнення; залучення студентів до створення мовознавчих відеоматеріалів «А як у вас кажуть». ГЕР рекомендує щороку перед початком навчального року оновлювати зміст робочих програм та переліки рекомендованої літератури - відповідно до актуальних досягнень у філологічній галузі; передбачити у структурі робочої програми пункт про критерії оцінювання кожного виду роботи у межах навчальної дисципліни.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

ГЕР відзначає як позитивний приклад залучення зовнішніх стейкхолдерів до роботи в екзаменаційних комісіях під час підсумкової атестації, а також рекомендує ввести до робочих програм критерії оцінювання за кожним видом роботи у межах навчальної дисципліни.

Критерій 6. Людські ресурси

ГЕР рекомендує сприяти посиленню публікаційної активності науково-педагогічних працівників (доцентів, професорів) у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних, зокрема Scopus, Web of Science, розширити форми співпраці із представниками ринку праці, зокрема у частині залучення їх до викладання у межах цієї ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ГЕР відзначає як успішну практику розвитку освітнього середовища та матеріально-технічної бази у закладі вищої освіти і .

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

ГЕР рекомендує: 1) залучити до проєктної групи представника ринку праці та / або здобувача, випускника ОП та активно їх залучати до моніторингу ОП, формування нової редакції ОП та ін.; 2) розширити та увиразнити форми співпраці із випускниками ОП та представниками ринку праці.

Критерій 9. Прозорість та публічність

ГЕР відзначає як успішний приклад формування у ЗВО середовища, що розвивається на засадах прозорості та доступності для усіх зацікавлених осіб, а також рекомендує включити до питальника, адресованого здобувачам освіти питання щодо розвитку освітнього середовища та матеріальних ресурсів ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

СМИНТИНА ОЛЕНА ВАЛЕНТИНІВНА